

Eraldatuses In Isolation

15.05.–
27.06.2021

Näituse „Eraldatuses“ keskseks tööks ning mõtteliseks lähtepunktiks on Ilja Kabakovi piltjutustus „Aknasse vahtiv Arhipov“, mis kujutab Arhipovi-nimelise tegelase sattumist haiglasse, kus eraldatus ja üksildus ta meeleseisundile üha laastavamalt mõju avaldavad.

Eelmise aasta kevadel sattusime ootamatult Arhipoviga sarnasesse olukorda. Pandeemia röövis meilt avatud maailma ja senised võimalused. Teadmata ajaks koduseinte vahele eraldatuna jälgisime esialgu huviga aknast juhuslikke möödujaid ja igapäevaseid situatsioone, kuid aja möödudes ja üksinduse süvenedes muutus aken piiriks isolatsiooni ja vabaduse vahel. Aknast ei paistnud enam ainult silmaga nähtav, vaid seal peegeldusid ka meie unistused ja igatsused.

Kabakovi albumi kõrvale valitud teosed on loodud erinevatel aegadel erinevates kohtades ning kujutavad erinevatest põhjustest tingitud eraldatust. Neid kõiki ühendab aknamotiiv kõneleb ühtaegu nii isiklikust kogemusest – igaühe aknast avanev vaade – kui ajastu- ja kontekstiülesest eraldatusest. Kutsume näitusekülastajaid koos kunstnikega aknast välja vaatama ja mõtisklema selle unikaalse ajaloolise olukorra üle, kus äraspidisel viisil on just isolatsioonist saanud see, mis meid kõiki ühendab, tehes seda võibolla isiklikumalt kui ükski muu olukord varem.

The central artwork and conceptual starting point of the exhibition *In Isolation* is Ilya Kabakov's visual narrative *The Looking-out-the-Window Arkhipov*, which is about a character named Arkhipov who is hospitalised, where isolation and loneliness have an increasingly devastating effect on his mental condition.

Last spring, we unexpectedly found ourselves in a situation that is reminiscent of Arkhipov's. The pandemic robbed us of the open world and the opportunities that we had always enjoyed. Isolated inside the four walls of our homes for an unknown length of time, we at first enthusiastically followed the random passers-by and everyday situations from our windows, but as time passed and loneliness intensified, the window became the border between isolation and freedom. The window not only showed what was visible, but in it were also reflected our dreams and yearnings.

The works that have been selected to accompany Kabakov's album have been made in different times and in different places, depicting isolation as a result of different factors. The motif of a window that unites them reveals a personal experience – the view that opens from everyone's window – as well as isolation, which transcends eras and contexts. We invite the visitor to look out of the window together with the artists and to contemplate this unique time in history, when in a weird way isolation has become the thing that unites us all and maybe manages to do so in a more personal manner than any situation ever has.

1 ILJA KABAKOV (1933)
Aknasse vahtiv Arhipov, 1972–1974
51,5 × 34,8
Graafika
Tartu Kunstmuuseum

Ilja Kabakov on 1970. ja 1980. aastatel välja kujunenud põrandaaluse kunstiliikumise, nn Moskva kontseptualismi rahvusvaheliselt tuntumaid esindajaid, kes on oma loomingu olulise mõjutajana nimetanud ka Ülo Soosterit.

1970. aastatel sai Kabakovi loomingus alguse periood, kus ta uuris teksti ja pildi koosmõju. „Aknasse vahtiv Arhipov“ kuulub albumite seeriasse „Kümme tegelaskuju“. Need on pildilis-tekstilised lood lihtsatest inimestest, mis lõppevad enamasti traagiliselt. Tagantjärele on Kabakov pildiahelatena kujutatud *homo sovieticus*'e sisemonoloogide nimetanud oma peas toimunu inventuuriks ning seal leitud sügavalt isiklike tundmuste süstematiseerimiseks.

Ehkki Kabakovi album on kuraatorite poolt armastatud ning kunstipublikule varasemast tuttav, väärrib see taas kord esiletõstmist. Album toob vaataja ette loo Arhipovist, kes satub teadmata põhjustel haiglasse. Veetes päevi haiglavoodis, vaatab ta aknast aias jalutavaid haiglakülastajaid ning eemalt paistvat raudteejaama. Arstid ei anna patsiendile elulootust ja sedamööda, kuidas muutub Arhipovi tervislik seisund, muutub ka teose visuaalne narratiiv. Haiglapalati aknast avanev realistlik vaade asendub nägemustega kuni Arhipovi sümbolse vabanemiseni teispoolsusesse.

Kabakov on „Kümme tegelaskuju“ viimast peatükki kirjeldanud ka kui teadvusest otse valgusesse vaatamist. Mida intensiivsemaks muutub valgus, seda ebamäärasemaks sulavad teadvuse piirjooned, kuni kaovad jäägitult – nagu vaadataks slaide vastu järjest eredamaks muutuvat valguskiirt. Olles silmitsi ajalikkuse ja kaduvikuga, hakkame väärtustama ka seda, mida oleme seni pidanud iseenesestmõistetavaks.

Originaalis 50. graafilisest lehest koosnev teos on näitusel väljas koopiana. Seetõttu saab mahukat graafikamappi tervikuna eksponeerida ning albumina sirvida. Inspireerituna Ilja Kabakovi teosest „Aknasse vahtiv Arhipov“, on näituse läbivaks kujundiks aken, mis asetab vaataja kunstnikuga samasse vaatepunkti ja tunnetuslikku eraldatusesse.

1 ILYA KABAKOV (1933)
The Looking-out-the-Window Arkhipov,
1972–1974
51.5 × 34.8
Printmaking
Tartu Art Museum

Ilya Kabakov is internationally one of the most well-known members of the underground art movement “Moscow conceptualism”, which formed in the 1970s and the 1980s. He has named Ülo Sooster as one of the artists who significantly influenced his art.

In the 1970s, a period in Kabakov's oeuvre began where he explored the concurrent influence of texts and images. *The Looking-out-the-Window Arkhipov* is part of the series of albums *Ten Characters*. These are stories combining texts and images about simple people, usually ending in tragedy. These internal monologues of *Homo Sovieticus* shown as chains of images have been described by Kabakov as taking inventory of the things happening in his head, systematising the deeply personal feelings he found there.

Although Kabakov's album is beloved by curators and is already well known to the general public, it deserves to be highlighted once again. The album tells the story of Arkhipov, who finds himself in a hospital for unknown reasons. Spending his days in bed, he observes from his window visitors to the hospital passing by in the garden and the railway station in the distance. The doctors don't offer him any hope of survival and as the state of Arkhipov's health changes, the visual narrative of the work is also transformed. The realistic view from the hospital window is replaced by visions, concluding with the symbolic liberation of Arkhipov in another world.

Kabakov has described the last chapter of *Ten Characters* as looking straight from consciousness into light. The more intense the light becomes, the more ambiguous the contours of the consciousness become, until it dissolves and is completely lost: as if you were looking at transparent slides against a beam of light that becomes increasingly brighter. Facing temporality and mortality, we start valuing even those elements that we have previously taken for granted.

The work, which originally consisted of 50 prints, is being shown at the exhibition as a copy. That allows us to exhibit the substantial folio of prints in its entirety and it can be browsed as an album. Inspired by *The Looking-out-the-Window Arkhipov*, the recurring visual element of the exhibition is the window, which provides the viewer the same viewpoint and perceptual isolation as the artist.

Ilja Kabakov, Aknasse vahtiv Arhipov / Ilya Kabakov, The Looking-out-the-Window Arkhipov, 1972–1974, TKM / TAM

Andres Tolts, Hüljes ja toalill / The Seal and the House Plant, 1984, EKM / AME

2 ANDRES TOLTS (1949–2014)
Hüljes ja toalill, 1984
140 × 120
Õli, lõuend
Eesti Kunstimuuseum

Andres Tolts oli disainiharidusega maalikunstnik, legendaarse kunstnike rühmituse Soup '69 asutaja-liige ning 1970. aastatel populaarse ajakirja „Kunst ja Kodu“ toimetaja. Loometee alguses käsitles ta popilikke teemasid, millest võttis loomingusse kogu eluks kaasa mängulise ruumikäsitluse, kitsilembuse ning absurditaju argisuse suhtes.

1980. aastatel valminud maalide ühisosaks on kummastatud ruum, kus sisustuselementide ja pealtnäha juhuslike esemete vahel valitseb ebareaalsena mõjuv tasakaal. Toltsi maalidele on omane mäng reaalsuse ja teatraalsusega, ruum on nagu hästi valgustatud lava, kus võib kohe alata etendus.

Maalil „Hüljes ja toalill“ näeme akent, mille ees rippuval alusel paiknevad kõrvuti roheline toataim ja kaks väikest kaktust. Akna ees põrandal lesib hüljes. Kuna kujundite algtähendust teadis ainult kunstnik ise, saame vaatajatena seda vaid oletada. Võimalik, et kolmnurkne kompositsioon potililledega on viide mehekesksele ühiskonnakorraldusele, või jäljendab loomade ja taimede eraldamine nende loomulikust elukeskkonnast linnaruumi suletud inimese suhet loodusega.

Näituse „Eraldatuses“ kontekstis pakub teos äratundmist oma sunnitud olemise ning esilekerkivate paralleelidega. Isolatsiooni tingimustes oleme võinud end tunda nii toataimena kui ka jõude lesiva hüljena sürreaalses, tardunud ajas. Selliselt vaadatuna mõjub Toltsi pea 40 aastat tagasi valminud teos humoorika kommentaarina ka tänasele päevale.

2 ANDRES TOLTS (1949–2014)
The Seal and the House Plant, 1984
140 × 120
Oil on canvas
Art Museum of Estonia

Andres Tolts was a painter educated in design. He was a founding member of the legendary art movement Soup '69 and the editor of the popular journal *Kunst ja Kodu [Art and Home]* in the 1970s. At the beginning of his career, he mainly used pop art themes, which led him to always approach space playfully, to love kitsch and to see the everyday through the absurd.

His paintings from the 1980s share a bizarre space where elements of interior decoration and seemingly random items are balanced in a manner that feels unreal. Tolts's paintings are characterised by the play of reality and theatricality; the space is like a well-lit stage where a performance may start at any moment.

The painting *The Seal and the House Plant* shows a window in front of which hangs a shelf with a green house plant and two small cacti. Below the window on the floor, a seal reclines. Since only the artist knew the original meaning of these symbols, we can only guess at his intention. It is possible that the triangular composition with the house plants is a reference to the male-centric social order, or the separation of animals and plants from their natural habitats might mimic the relationship with nature that people enclosed in an urban space have.

In the context of the *In Isolation* exhibition, the work, with its forced situation and the parallels that can be drawn, offers us a sense of recognition. During our isolation, we sometimes might have felt both like house plants and like seals reclining leisurely in a surreal and frozen time. Approaching it from this perspective, Tolts's painting from nearly forty years ago feels like a humorous commentary on the present day.

3 KAI KALJO (1959)
Nähtamatu, 2018
46 × 30,5
Foto
Kunstniku loal

Kai Kaljo on enam tuntud kui video- ja installatsiooni-kunstnik, kuid tema meediumiteks on olnud erinevatel perioodidel ka fresko, vitraaž, maal ja foto. Kaljo loomingut iseloomustavad sügavalt läbitunnetatud sotsiaalsed teemad, poeetiline ja aus pildikeel. Terase pilguga vaatlejana märkab ta igapäevase kordumatust ning elu mitmetahulisust. Kaljo tundlik hetketaju väljendub ilmekalt fotoseeriates, mis tabavad ülevust ka näiliselt tühistes, argistes pisiasjades.

Fotoseeria „Nähtamatu“ valmis Mazzano Romano külalisateljees viibimise viimasel nädalal. Fotodel on kujutatud tardunud kaadritena tuules lendlevate kardinatega akent. Kaheksa nädala jooksul ei raatsinud kunstnik ateljee akent mitte kordagi kinni panna. „Pildistasin ja joonistasin Mazzano kindluse ilmselt kõige suuremast aknast avanevat pidevalt muutuvat vaadet peaaegu iga päev: kord ujus otse akna tagant mööda pilv, kord üllatas mind otse akna alt jõest algav kahekordne vikerkaar, kord tõusis selle üksiku suurema puu tagant naeratades inimese näoga kuu. Suvi kestis igavesti, kuni ühel päeval sai minu aeg läbi.“

3 KAI KALJO (1959)
Invisible, 2018
46 × 30.5
Photo
Courtesy of the artist

Kai Kaljo is mostly known as a video and installation artist, but during different periods she has also worked in fresco, stained glass, painting and photography. Kaljo's oeuvre is characterised by deeply exposed social themes and a poetic and honest visual language. As a keen observer, she notices the uniqueness of the everyday and the multi-faceted nature of life. Kaljo's delicate sense of the moment is expressively shown in this series of photos, which reveal solemnity in seemingly trivial and everyday small details.

The photo series *Invisible* was made during the last week Kaljo spent in the guest studio in Mazzano Romano in Italy. The photos show still images of a window with fluttering curtains. In eight weeks, the artist tried not to close the window of the studio even for a moment. "I took pictures and drew the constantly changing view from probably the largest window of the Mazzano castle almost every day: sometimes a cloud would float by, sometimes a double rainbow starting in the river below would surprise me, and sometimes a moon with a human face would rise smiling from behind a large lonely tree. The summer lasted forever, until one day my time was up."

Kai Kaljo, Nähtamatu / Invisible, 2018, Kunstniku loal / Courtesy of the artist

Karl Pärsimägi, Tütarlaps ja kuu / The Girl and the Moon, 1939, EKM / AME

4 KARL PÄRSIMÄGI (1902–1942)
Tütarlaps ja kuu, 1936
50,3 × 39
Õli, papp
Eesti Kunstimuuseum

Pärsimäe kunst on intiimne ja peenetundeline, ent sundimatuna näiva hoiaku taga on närviline, heitlik ja otsiv vaim. Üheks ta lemmikmotiiviks on inimene mõne vaikse tubase tegevuse juures, kestvas seisundis. Inimest jäädvustades ei lange ta kunagi üksikasjadesse ega taotle üldjuhul ka välist sarnasust. Pärsimäe modellid on lõdvestunud, iseendasse sulgunud unistajad.

4 KARL PÄRSIMÄGI (1902–1942)
The Girl and the Moon, 1936
50.3 × 39
Oil on cardboard
Art Museum of Estonia

Pärsimägi's art is intimate and delicate, but the seemingly relaxed attitude hides a nervous, fickle and experimental spirit. One of his favourite motifs is a person involved in a prolonged quiet domestic activity. When he depicted people, he never revealed details or brought in external factors. Pärsimägi's figures are relaxed dreamers who have turned their gaze inward.

5 KARL PÄRSIMÄGI (1902–1942)
Tüdruk ja kuu, 1939
46 × 33
Õli, lõuend
Tartu Kunstimuuseum

Tartu Pallase kunstikooli üks huvitavamaid ja värvikamaid autoreid Karl Pärsimägi maalis igatsevalt kuu poole vaatava tütarlapse, kui elas Pariisis. Kuu ilmus Pärsimäe töödese esmakordselt 1935. aastal töös „Kirves ja kuu“, mis on viide Mart Rauda samanimelisele romaanile. Kirves sümboliseerib Rauda romaanis praktilise talupoja robustset materialistlikku ellusuhtumist. Kirvele vastanduv kuu aga kehastab eksistentsiaalses üksinduses elava kunstnik Vidriku mentaliteeti. Raamatus võib ära tunda toleaege rahvusvahelises poliitilises teadvuses üles kerkinud konflikti materialismi ja idealismi, rahvamassi ja üksikindiviidi, riikliku totalitaarsuse ja isikliku vabaduse vahel.

5 KARL PÄRSIMÄGI (1902–1942)
The Girl and the Moon, 1939
46 × 33
Oil on canvas
Tartu Art Museum

Karl Pärsimägi, who was one of the most interesting and colourful authors to emerge from the Pallas Art School in Tartu, painted this girl looking longingly at the moon while he was living in Paris. The moon first appeared in Pärsimägi's oeuvre in his 1935 *The Axe and the Moon*, which refers to Mart Raud's novel of the same title. In that book, the axe symbolises the robust and materialist approach to life of a practical peasant. The moon, in contrast, embodies the mentality of the artist Vidrik, who is living in existential loneliness. It is possible to see in the book reflections of the international political conflicts of the time between materialism and idealism, the crowd and the individual, state totalitarianism and personal liberty.

Karl Pärsimägi, Tüdruk ja kuu / The Girl and the Moon, 1939, TKM / TAM

Ülo Sooster, Vaade merele akendest / View of the Sea from the Windows, 1968, TKM / TAM

6 ÜLO SOOSTER (1924–1970)
 Vaade merele akendest, 1968
 53,8 × 77,5
 Õli, vineer
 Tartu Kunstimuuseum

Ülo Sooster tegutses kunstnikuna nii Eestis kui ka Moskvas, mõjutades oma avangardsete ideedega mõlemat kunstiringkonda. Sooster oli Hiiumaalt pärit Pallase taustaga kunstnik, kes pärast kooli lõpetamist nõukogudevaenuliku tegevuse eest vahistati ning poliitvangina viieks aastaks Põhja-Kasahhi töölaagrisse saadeti.

1955. aastal naasis Sooster Eestisse, kuid ei leidnud siin asu. Põhjuseks võisid olla nii poliitilised erimeelsused kui ka vangilaagris kohatud naise Lidia Moskva päritolu. 1956. aastal kolisid nad Moskvasse, kus Sooster kohe ka mõttekaaslasi leidis ning nõukogude pörandaaluse kunsti juhtfiguuriks kujunes. Tema uudsed ideed ja võitlejahing olid pidevalt vastuolus ja konfliktis riigi ideoloogiliste normidega, mida ta pidevalt rikkus.

Soosteri loomingulisel teel oli erinevaid perioode, eriti vaimustas teda sürrealism, selle sümbolikeel ja verbaalsed võimalused ning pilt-pildis-motiivid, mis õnnestasid tavaarusaama piirist, mis lahutab pildiraami sees olevat pildivälisest maailmast. Elu lõpuaastatel ta aga hülgas sürrealismi ning pöördus maalilisema keele poole, millest kaiguvad läbi mõttepildid, mis on suuresti seotud lapsepõlvemälestustega Hiiumaalt. Töodesse ilmusid uued eksistentsiaalsed probleemid ning aja- ja igavikukäsitlused. Soosteri viimased maalid pihivad surmast.

„Vaade merele akendest“ kuulub just sellesse perioodi. Teos sarnaneb neli aastat varem valminud maaliga „Vana Tallinn“ (1964), kus läbi müürikihi paistab Oleviste kiriku torn. Sarnaselt Kabakoviga peidab Sooster oma teostesse allegooriaid ja perspektiivihkeid, mis juhatavad vaataja kiht-kihilt sügavamale pildi sisse. Aknad mõjuvad Soosteri maalidel kui pääsud teise dimensiooni. Süngeid ja sügavaid silmadena näivaid avausi täidab hiidlase igatsetud meri.

6 ÜLO SOOSTER (1924–1970)
 View of the Sea from the Windows, 1968
 53.8 × 77.5
 Oil on plywood
 Tartu Art Museum

Ülo Sooster was active as an artist in Estonia and in Moscow, influencing artistic circles in both with his avant-garde ideas. Sooster was born on the island of Hiiumaa and studied in the Pallas Art School. After graduation, he was arrested for anti-Soviet activities and was sent to a labour camp in northern Kazakhstan as a political prisoner.

In 1955, Sooster returned to Estonia but couldn't find his place here. This might have been the result of political divisions but also because his wife Lidia, whom he had met in the prison camp, was from Moscow. In 1956, they moved to Moscow, where Sooster immediately found numerous adherents and became one of the leading figures of Soviet underground art. His novel ideas and fighting spirit were in constant conflict with the ideological norms of the state, which he kept defying.

There are different periods in Sooster's oeuvre. He was especially inspired by surrealism, its language of symbols, verbal possibilities and picture-inside-a-picture motifs that subverted the common idea of the border that divides the world inside the picture frame from the one outside it. However, in the last years of his life, he abandoned surrealism and turned towards a more painterly language filled with mental images largely associated with his childhood in Hiiumaa. Existential problems and contemplations of time and mortality started appearing in his works. Sooster's last paintings are meditations on death.

View of the Sea from a Window is from that period. It is similar to the painting *Old Tallinn* (1964) from four years before, where the tower of St Olaf's church is visible through a wall of the city. Like Kabakov, Sooster included allegories and shifts in perspective in his works, and these lead the viewer layer-by-layer deeper into the picture. The windows in Sooster's paintings work like entrances to another dimension. The gloomy and deep openings, which look like eyes, are filled by the sea, which is longed-for by a man from Hiiumaa.

7 JÜRI ARRAK (1936)
Keskpäev, 1969
70 × 100
Õli, lõuend
Tartu Kunstimuuseum

„Keskpäev“ esindab Jüri Arraku varast loomingut, kui ta kuulus kunstirühmitusse ANK '64, mille liikmed sünteesisid popkunsti, sürrealismi ja abstraksionismi esteetikat. Ent Arrak on hiljem öelnud, et tudengina, 1960. aastatel, olid talle vähemalt alateadlikult tähtsamad suured emotsioonid.

Maalil näeme sarnaselt Soosteri tööga kaht avaust, kust paistab päikesepaisteline kuppelmaastik sinise järve taustal. Ruum on aga ähvardavalt tumepunane ning sinise lina all peitub midagi saladuslikku. Tekib kontrast sise- ja välisruumi vahel: ühel pool on helgus, teisel pool süngus.

Nagu paljud teised kaasaegsed, nii tunnistab ka Arrak Soosteri mõju oma loomingule: „Aga üks pilt oli Oleviste torn läbi aukude. See avaldas kohutavat mõju. Nüüd ei teagi, kas renessansskunstist või Ülo Soosterist tekkisid minu piltidesse augud, kust ka paistsid läbi aukude mingid vaated.“

7 JÜRI ARRAK (1936)
Noon, 1969
70 × 100
Oil on canvas
Tartu Art Museum

Noon is a part of Jüri Arrak's early oeuvre, when he was part of the art group ANK '64, which synthesised the aesthetics of pop art, surrealism and abstractionism. However, Arrak later said that as a student in the 1960s he considered, at least subconsciously, intense emotions to be more important.

The painting, like Sooster's, depicts two openings that show a sun-bathed hilly landscape with a blue lake. The room, however, is forbiddingly dark red and something mysterious is hidden under a blue sheet. This results in a contrast between the external and the internal space, with radiance on one side and gloom on the other.

Like many of his contemporaries, Arrak also attests to Sooster's influence on his oeuvre: "But there is a picture of St Olaf's spire seen through holes. This was of immense influence. I don't know if it was Renaissance art or Ülo Sooster that resulted in the holes in my works that showed views beyond them."

Jüri Arrak, Keskpäev / Noon, 1969, TKM / TAM

Nikolai Kormashov, *Õu* / Nikolai Kormashov, *Yard*, 1962, TKM / TAM

8 NIKOLAI KORMAŠOV (1929–2012)
Õu, 1962
 72,8 × 100
 Õli, lõuend
 Tartu Kunstimuuseum

1960. aastad olid Kormašovi loomingus kõige otsingulisemad. Kunstnikku inspireeris linnaruum kui arenev ning moderne elukeskkond, mille juurde kuulus ka võõrandumine ning üksindus.

Nikolai Kormašov oli Eestis üks jõulisemaid karmi stiili esindajaid. Sotsialistliku realismi välja vahetanud karm stiil oli kunstis üks esimesi sulaaja märke. Välise paatoslikkuse asemele astus kangelaste sisemine pingeline ja introvertsus, stalinlikule valele pandi vastu karm tõde.

Karm stiil käsitles inimese ja industriaalse maailma vahelist suhet, kus tajud pidid olema avatud uutele ruumi ja aja mõistetele. Uues maailmas, kus elutempo määras automatiseerimine, jäeti individuaalsus kõrvale. Uued ametid ja uus moraal pidid kujundama uue inimtüübi. Kunsti rolliks oli sealjuures heroiseerida argipäeva kujutades kangelaslikke tulevikuehitajaid. Kormašovi ajastule omaselt suure üldistusega maalil võib korrada tunda nii progressiimetlust kui ka hirmu võõrandumise ees.

Maalil „Õu“ näeme lume alla mattunud hoovi. Perspektiivist saame aru, et tegemist on aknavaatega, see on maalitud pigem üldistatult kui detailselt ning sombustes värvides.

Meil kõigil on aknast avanev vaade, mis kordub päevast päeva. Aastaegade vaheldudes muutuvad detailid. Haljendavast suvest saab kuldne sügis, võib-olla paistavad me akendest naabrite tuled. Viimasel ajal oleme õppinud oma kodust vaadet eriti hästi tundma ning märkama pisidetaile. Või vastupidi, aknast paistev on muutunud tapeediks, mis on olemas, kuid mida ei panda tähele. Kormašovi „Õu“ annab hästi edasi just sellist meeelseisundit: vaadates aknast välja, kuid jäädes oma mõtteisse, me ainult markeerime uduselt väljaspool toimuvat. Võime ainult fantaseerida, milliseid mõtteid mölgutas Kormašov, kuid võime tagasivaatavalt öelda, mis mured ja mõtted on meie päid vallanud eraldatuses.

8 NIKOLAI KORMASHOV (1929–2012)
Yard, 1962
 72.8 × 100
 Oil on canvas
 Tartu Art Museum

The 1960s were the most experimental period in Nikolai Kormashov's oeuvre. The artist was inspired by urban space as a modern living environment that contained notes of alienation and loneliness.

Kormashov was one of the most vigorous proponents of the “harsh style” in Estonia. This style, which replaced socialist realism, was one of the first signs of the Thaw in art. The outward spectacle was replaced by the inner tension and introverted qualities of heroes: Stalinist lies were pushed aside by grim truth.

The “harsh style” examined the relationship between people and the industrial world, which demanded that the senses be open to new ideas of space and time. In the new world, where the speed of life was determined by automation, individuality was neglected. New professions and a new morality shaped a new type of person. The role of art was to praise the heroic builders of the future through depictions of the everyday. Kormashov's painting, which has strong generalising tendencies, as befits the era, shows both his admiration for progress and his fear of alienation.

The work depicts a yard that is buried under snow. The perspective tells us that this is a view from a window. It is rather generalising, eschewing details and using a sombre colour palette.

We all have a view from a window that is repeated day after day. Details change with the passing of seasons. Verdant summer becomes golden autumn; we might see the lit-up windows of our neighbours. Lately, we have learned our views from our home windows by heart and we notice minor details. Or vice versa: the view from the window has become a tapestry that exists but goes unnoticed. Kormashov's *Yard* conveys precisely this mood: looking out of the window but contemplating our own thoughts, while we hazily note the activities outside. We can only imagine the thoughts in Kormashov's head, but these days we can all say what worries and reflections have entered our heads in isolation.

9 ILMAR MALIN (1924–1994)
Uues kodus, 1960
68 × 105
Õli, lõuend
Tartu Kunstimuuseum

Ilmar Malin viljeles elu jooksul erinevaid stiile, kuid saavutas enim tuntust portreede ja sürrealistlike kompositsioonidega. Sürrealismiga tekkis Malinil side 1960. aastate teisel poolel pärast Stockholmi Moodsa Kunsti Muuseumi kogude külastamist. Malin oli lõpetanud Eesti Riikliku Kunstiinstituudi, kuid 1950. aastatel kunstikoolis programmist lahtuvalt õpetatu talle ei sobinud ning oma kunstnikuidentiteedi leidis ta alles sürrealismi avastades.

Enne sürrealismi poole pöördumist viljeles Malin sarnaselt Kormašoviga karmi stiili. Eriti silmatorkavad on sealjuures portreed, mis ei olnud Malini jaoks mitte niivõrd võimalus kujutada inimese olemust ja jõuda talle lähemale, vaid pigem lavastus või jutustus portreeteritavast koos maailmaga, milles too elab.

Maalil on kujutatud kunstniku tütar Lead vaatamas aknast Tartu Kunstimaja hoovi Riia tänava suunas. Laps on end sirutanud uue koda aknalauale ning paistab põnevusega jälgivat uut vaadet, kus taamal käib vilgas ehitustöö. Võrreldes Kormašoviga on vaade õue optimistlikum.

9 ILMAR MALIN (1924–1994)
In the New Home, 1960
68 × 105
Oil on canvas
Tartu Art Museum

Throughout his career, Ilmar Malin worked in various styles but was best known for his portraits and surrealist compositions. Malin's relationship with surrealism began in the second half of the 1960s, after visiting the collections of the Moderna Museet in Stockholm. Malin had graduated from the Estonian State Art Institute but the programmatic structure of the curriculum didn't suit him and he only found his artistic identity when he discovered surrealism.

Before turning to surrealism, Malin, like Kormashov, painted in the "harsh style". The portraits are especially notable since Malin used them not so much to depict the nature of people and get closer to them but as a staging or a narrative of the model of the worlds that they lived in.

The painting shows the artist's daughter Lea looking out of the window of the Tartu Art House towards Riia street. The child is leaning on the window sill of her new home and seems to be inspecting with interest the construction taking place in the distance. Compared to Kormashov's painting, this view from the window is more optimistic.

Ilmar Malin, Uues kodus / In the New Home, 1960, TKM / TAM

ERALDATUSES
15.05.-27.06.2021

KURAATORID: Eesti Kunstiakadeemia magistrandid
Signe Friedenthal, Reigo Kuivjõgi, Eerika Niemi,
Jelizaveta Pratkunas, Kerly Ritval, Jelizaveta Sedler,
Mae Variksoo
TÖÖGRUPP: Richard Adang, Nele Ambos, Indrek Grigor,
Mare Joonsalu, Margus Joonsalu, Hanna-Liis Kont, Kristlyn
Liier, Katrin Lööke, Kadri Mägi, Julia Polujanenkova,
Anti Saar, Kristel Sibul, Peeter Talvistu, Ago Teedema
GRAAFILINE DISAIN: Laura Pappa
TEOSED: Eesti Kunstimuuseum, Tartu Kunstimuuseum,
Kai Kaljo
TÄNAME: Anu Allas, Tener Ilistrom, Darja Jefimova,
Siim Lillo, Merle Purre, Minna Sild, Heie Marie Treier,
Pavel Višnjakov
TOETAJAD: Eesti Kultuurkapital, Eesti Kunstiakadeemia,
Peaasi.ee, Hektor Light, Krisostomus

© 2021 näituse kuraatorid ja Tartu Kunstimuuseum

IN ISOLATION
15.05.-27.06.2021

CURATORS: Signe Friedenthal, Reigo Kuivjõgi,
Eerika Niemi, Jelizaveta Pratkunas, Kerly Ritval,
Jelizaveta Sedler, Mae Variksoo (master's students
of the Estonian Academy of Arts)
TEAM: Richard Adang, Nele Ambos, Indrek Grigor,
Mare Joonsalu, Margus Joonsalu, Hanna-Liis Kont,
Kristlyn Liier, Katrin Lööke, Kadri Mägi, Julia
Polujanenkova, Anti Saar, Kristel Sibul, Peeter Talvistu
and Ago Teedema
GRAPHIC DESIGN: Laura Pappa
WORKS: from the Art Museum of Estonia,
the Tartu Art Museum and Kai Kaljo
THANKS: Anu Allas, Tener Ilistrom, Darja Jefimova,
Siim Lillo, Merle Purre, Minna Sild, Heie Marie Treier,
Pavel Višnjakov
SUPPORTERS: Cultural Endowment of Estonia,
the Estonian Academy of Arts, Peaasi.ee, Hektor Light,
Krisostomus

© 2021 exhibition curators and Tartu Art Museum

EKA

peaasi.ee

hektor
light

KRISOSTOMUS